

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Zeneművészet a médiakultúrában 1

2026–2027-es egyetemi tanév

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3. Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészet Intézet
1.4. Szakterület	Zene
1.5. Képzési szint	Mesterképzés (MA)
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Zeneművészet a kortárs térben
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Zeneművészet a médiakultúrában 1			A tantárgy kódja	TMM 2119
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	dr. Csákány Csilla egyetemi adjunktus				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Csákány Csilla egyetemi adjunktus				
2.4. Tanulmányi év	I	2.5. Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező		2.8. Tantárgy típusa	Szaktantárgy (DS)	

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1. Heti óraszám	2	melyből: 3.2. előadás	1	3.3. szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összórászám	28	melyből: 3.5. előadás	14	3.6. szeminárium/labor	14
3.5. Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása					óra
3.5.1. A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					14
3.5.2. Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
3.5.3. Szemináriumok/laborok/projektek, házi feladatok, referátumok, portfóliók és esszék kidolgozása					14
3.5.4. Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
3.5.5. Vizsgák					2
3.5.6. Más tevékenységek					1
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászám				47	
3.8. A félév összórászám				75	
3.9. Kreditszám				3	

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	Alapvető zenetörténeti, esztétikai és formatani ismeretek; tájékozottság a kortárs kulturális életben.
4.2. kompetenciabeli	Zeneművek és zenei előadások elemzésének képessége; koherens szóbeli és írásbeli kifejezés; alapszintű digitális kompetenciák.

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Internet-hozzáféréssel, számítógéppel, projektorral és hangfallal ellátott tanterem; hozzáférés médiaplatformokhoz és online adatbázisokhoz.
5.2. A szeminárium/labor lebonyolításának feltételei	Laptop vagy okostelefon; fejhallgató és szükség esetén mikrofon; hang- és videófelvétel, illetve -szerkesztő alkalmazások (Audacity, DaVinci

	Resolve, CapCut vagy ezekkel egyenértékű programok); digitális együttműködési és portfóliófelület.
--	--

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)

Szakmai kompetenciák	
Kompetenci a kódja	Kompetencia
CP7	Kontextusba helyezi a művészeti tevékenységet
CP8	Ösztönzi a művészek művészi potenciáljának kibontakoztatását
CP14	Lépést tart az aktuális irányzatokkal
CP15	Műalkotásokról folytat szakmai párbeszédet
Transzverzális kompetenciák	
Kompetenci a kódja	Kompetencia
CT3	Ösztönzi a csapat kreativitását

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetenci a kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP7	1. A hallgató/végzett hallgató ismeri a művészeti területe szempontjából releváns történeti, kulturális és esztétikai támpontokat, és érti a művészi alkotás, valamint annak társadalmi, kulturális és ideológiai közege közötti kapcsolatot.	1. A hallgató/végzett hallgató képes a művészeti tevékenységet tágabb kulturális és interdiszciplináris összefüggésekben elemezni és elhelyezni, érvekkel alátámasztott értelmezéseket megfogalmazni, valamint az alkotást irányzatokhoz, stílusokhoz és esztétikai paradigmákhoz viszonyítani.
CP8	2. A hallgató/végzett hallgató ismeri az egyéni művészi fejlődés elveit, a motiváció elméleteit és a művészekkel végzett munkában alkalmazható pedagógiai módszereket. Érti a művészi képzés és érvényesülés folyamatának sajátosságait.	2. A hallgató/végzett hallgató képes felismerni a művészek alkotói potenciálját, építő visszajelzést adni, valamint megfelelő stratégiákat alkalmazni a kreativitás és a művészi teljesítmény ösztönzésére.
CP14	3. A hallgató/végzett hallgató ismeri a zenei és művészeti terület aktuális irányzatait, valamint a szakirányához kapcsolódó technológiai és fogalmi fejlődést. Érti ezek hatását az előadói, pedagógiai és alkotói gyakorlatokra.	3. A hallgató/végzett hallgató képes felismerni, elemezni és kritikusan beépíteni az új irányzatokat művészeti vagy oktatói tevékenységbe, szakmai munkáját a kortárs kulturális környezet változásaihoz igazítva.
CP15	4. A hallgató/végzett hallgató ismeri a zenei műalkotások elemzésének és értelmezésének fogalmait, elméleteit és szakterminológiáját, továbbá érti azok történeti, kulturális és esztétikai kontextusát.	4. A hallgató/végzett hallgató képes zenei műalkotásokat elemezni és kritikailag megvitatni, érvekkel alátámasztott értelmezéseket megfogalmazni és megfelelő szaknyelvet használni.
CT3	5. A hallgató/végzett hallgató ismeri a kreativitás elméleteit, a csoportos alkotófolyamatok dinamikáját és az interdiszciplináris együttműködés elveit művészeti környezetben.	5. A hallgató/végzett hallgató képes az ötletek kifejezését támogató légkört teremteni, elősegíteni az ötletbörzét és a művészeti együttműködést, valamint kibontakoztatni a csapattagok kreatív potenciálját.

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A hallgató meghatározza és megkülönbözteti a média, tömegmédia, újmédia, mediatizáció, konvergencia és platformizáció fogalmát, és elmagyarázza ezek hatását a kortárs zenei kultúrára.
2. A hallgató ismeri az írott és audio-zenei újságírás műfajait és minőségi követelményeit: hír, sajtóközlemény, interjú, portré, beszámoló, kritika, rádióműsor és podcast.

3. A hallgató érti a szerkesztői modelleket és a kurátori válogatás szerepét a kulturális sajtóban, a közszolgálati rádióban és a klasszikus zenének szentelt audioplatformokon.
4. A hallgató ismeri a forráskutatás, az információellenőrzés, a szerzői jog, az újságírói etika, az akadálymentesség és a mesterséges intelligencia átlátható használatának elveit.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A hallgató kritikailag és összehasonlító módon elemez zenei szövegeket, rádióműsorokat és podcastokat, azonosítva a célközönséget, a szerkesztői nézőpontot, a szerkezetet és az érvelés minőségét.
2. A hallgató zenei témájú újságírói tartalmakhoz végez forráskutatást, majd hírt/sajtóközleményt, cikket vagy interjút és zenekritikát ír és szerkeszt.
3. A hallgató meghatározott közönség számára megfelelő zenei podcastrészletet tervez, rögzít és szerkeszt, a források, jogok és metaadatok szabályos kezelésével.

8. A tantárgy tartalma

8.1. Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Média, tömegmédia és újmédia. Mediatizáció, konvergencia, részvétel és platformizáció. A média funkciói a kortárs zenei kultúrában.	interaktív előadás, heurisztikus beszélgetés, esettanulmány	1 óra
2. Művészet, zene és média. Lehetőségek, átalakulások és kockázatok: a technikai sokszorosítástól a részvételi kultúráig és az algoritmikus tartalomig.	problémafelvetés, zenehallgatás/videómegetekintés, vita	1 óra
3. A zene mediatizációjának rövid története: nyomtatott sajtó, hangfelvétel, rádió, televízió, internet, streaming és közösségi platformok.	előadás, összehasonlító kronológia, példaelemzés	1 óra
4. Média- és információs műveltség. Források, tényellenőrzés, dezinformáció, szintetikus tartalom, deepfake és a kulturális kommunikátor felelőssége.	bemutatás, tényellenőrzés, kritikai elemzés	1 óra
5. A klasszikus zene médiaökoszisztémája: közintézmények, kulturális sajtó, szakosodott adók és platformok. Kurátori tevékenység, küldetés és közönség.	esettanulmány, médiatérkép, megbeszélés	1 óra
6. Zenei információ: hír, programajánló, sajtóközlemény és műsorismertető. A tények kiválasztása, pontosság, kontextus és relevancia.	alkalmazott előadás, szövegelemzés, gyakorlat	1 óra
7. Zenei cikk, riport és portré. Forráskutatás, cím, felütés, szerkezet, idézet, stílus, olvashatóság és a kiadványhoz való alkalmazkodás.	bemutatás, szerkesztői elemzés, problémafelvetés	1 óra
8. Zenei interjú. Az interjúalany előzetes megismerése, a kérdések megfogalmazása, aktív hallgatás, átírás, szerkesztés és a reprezentáció etikája.	esettanulmány, meghallgatás, interjúszimuláció	1 óra
9. Hangversenybeszámoló és zenekritika. Leírás, értékelés, szempontok, érvelés, szaknyelv, valamint a szubjektivitás és a szakértelem viszonya.	összehasonlító elemzés, érvelés, vita	1 óra
10. Zenekritika a digitális nyilvánosságban. Hagyományok és modellek, párbeszéd a művészekkel és a közönséggel, visszajelzés, polémia és felelősség.	kritikai olvasás, esettanulmány, társértékelés	1 óra
11. A klasszikus zenének szentelt rádió. Szerkesztői modellek: Bartók Rádió, Radio România Muzical és BBC Radio 3; műsorvezetés, kurátori válogatás és élő közvetítés.	összehasonlító zenehallgatás, formátumelemzés, megbeszélés	1 óra
12. Audioújságírás és podcast. Narratív és beszélgetős formátumok, réteggözönség, hallgatóság, hangzásvilág, sorozatjelleg és a rádióhoz való viszony.	előadás, zenehallgatás, szerkezeti elemzés	1 óra
13. A zenei podcast dramaturgiája. Konceptió, szerkesztői ígéret, cím, epizódleírás, forgatókönyv, interjú, bevezető/levezető és hangterv.	bemutatás, forgatókönyv-elemzés, problémafelvetés	1 óra
14. Audioanyagok készítése és utómunkája. Felvétel, vágás, hangszintek, zene és effektek, szerzői jog, átírás, akadálymentesség, metaadatok és terjesztés.	technikai bemutató, meghallgatás, etikai elemzés	1 óra
Válogatott szakirodalom		

Buckingham, David: Media Education: Literacy, Learning and Contemporary Culture. Polity, 2003; magyar kiadás: Médiaoktatás. HSA-ÚMK-ZSKF, 2005. Kovach, Bill – Rosenstiel, Tom: The Elements of Journalism. 4. kiadás. Crown, 2021. Spinelli, Martin – Dann, Lance: Podcasting: The Audio Media Revolution. Bloomsbury Academic, 2019. Pernye András: A nyilvánosság. Zeneműkiadó, Budapest, 1981. *** Tóth Aladár válogatott zenekritikái (szerk. Bónis Ferenc). Zeneműkiadó, Budapest, 1968. *** Vita a zenekritikáról (szerk. Kroó György). Zeneműkiadó, Budapest, 1971. *** Zene és média. Magyar Zenei Tanács, Budapest, 2009. UNESCO: Guidance for Generative AI in Education and Research. Paris, 2023.		
8.2. Szeminárium/labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Kezdeti médiaaudit: médiafogyasztási szokások, saját szakmai jelenlét, tanulási célok és a féléves portfólió szerkezete.	önértékelés, irányított elemzés, megbeszélés	1 óra
2. Fogalomtérkép és esetelemzés: média, újmédia, konvergencia és platformizáció egy zenei előadás kommunikációjában.	fogalomtérkép, esettanulmány, vita	1 óra
3. Egy zenemű vagy előadás médiaútjának rekonstruálása: sajtó, lemez, rádió, televízió, streaming és közösségi hálózatok.	kutatásalapú tanulás, összehasonlító elemzés	1 óra
4. Zenei információ ellenőrzése: forrástérkép, tényellenőrzés, hibák azonosítása, valamint ember által írt és MI által generált szöveg kritikai összehasonlítása.	tényellenőrzés, reflexió, alkalmazott gyakorlat	1 óra
5. Szerkesztői jó gyakorlatok összehasonlítása: Bartók Rádió, Radio România Muzical, BBC Radio 3 és releváns kulturális kiadványok.	összehasonlító zenehallgatás/olvasás, esettanulmány	1 óra
6. Hír- és sajtóközlemény-műhely: cím, felütés és rövid szöveg egy hangversenyről, bemutatóról vagy egy intézmény tevékenységéről.	szövegíró műhely, gyors visszajelzés, újraírás	1 óra
7. Cikk-, riport- és portréműhely: szerkesztői témajavaslat, forráskutatás, szerkezet, valamint a szöveg közönséghez és kiadványhoz igazítása.	konceptióbemutató, műhelymunka, közös szerkesztés	1 óra
8. Interjúműhely: előzetes kutatás, kérdések, szimuláció, felvétel, átírás és egy közölhető részlet szerkesztése.	szerepjáték, felvétel, társértékelés	1 óra
9. Zenekritika megírása hangverseny vagy felvétel alapján; szempontok, érvelés és szaknyelv.	kritikai műhely, érvelés, visszajelzés	1 óra
10. Társas szerkesztés: a kritika értékelése és újraírása; a vélemény, leírás, értelmezés és kritikai ítélet megkülönböztetése.	társértékelés, szerkesztés, újraírás	1 óra
11. Zenei rádióműsor elemzése: szerkezet, műsorvezető, válogatás, átmenetek, ritmus, közönség és szerkesztői identitás.	elemző zenehallgatás, megfigyelési lap, megbeszélés	1 óra
12. Podcastkonceptió bemutatása: közönség, ígéret, cím, formátum, három eredeti téma és epizódleírások.	ötletbörze, szerkesztői tervezés, rövid bemutató	1 óra
13. Podcast forgatókönyve és elkészítése: bevezető/levezető, interjúkérdések, hangterv, jogok, felvétel és egy 3–5 perces pilot vágása.	forgatókönyvírás, felvétel, hangszerkesztés	1 óra
14. Az írott és audioportfólió bemutatása; közös meghallgatás, társértékelés, önértékelés és fejlesztési terv.	portfólió-bemutató, visszajelzés, reflexió	1 óra
Szakirodalom és médiaforrások a gyakorlati feladatokhoz Bartók Rádió és Bartók Rádió Podcast: https://mediaklikk.hu/bartok/; Radio România Muzical: https://www.romania-muzical.ro/; BBC Radio 3: https://www.bbc.co.uk/sounds/play/live:bbc_radio_three. Kovach, Bill – Rosenstiel, Tom: The Elements of Journalism. Crown, 2021. Spinelli, Martin – Dann, Lance: Podcasting: The Audio Media Revolution. Bloomsbury Academic, 2019. Creative Commons: About CC Licenses – https://creativecommons.org/share-your-work/cclicenses/. A vizsgált szövegek, műsorok és podcastok válogatása évente frissül.		

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1. Értékelési kritériumok	9.2. Értékelési módszerek	9.3. Aránya a végső jegyben
9.4. Előadás	A fogalmak megértése, valamint zenei témájú szöveg vagy audiotermék kritikai elemzésének képessége.	Írásbeli/szóbeli vizsga esetelemzéssel	30%
	Folyamatos tájékozódás, reflexió és érvekkel alátámasztott részvétel az órai beszélgetésekben.	Médianapló / esettanulmánylapok	10%
9.5. Szeminárium/labor	A forráskutatás minősége, a közönséghez való igazodás, az érvelés, a szerkesztői koherencia, valamint az írott és audioportfólió technikai kivitelezése.	Portfólió: újságírói szövegek és podcastpilot; záróbemutató	50%
	A munkafázisok, határidők, etikai és jogi normák betartása, valamint a társaknak adott visszajelzés minősége.	Folyamatos értékelés, megfigyelés és társértékelés	10%
9.6. A teljesítmény minimumkövetelményei			
A minimális 5-ös jegy megszerzése. A hallgató bizonyítja az alapfogalmak megértését, és működőképes portfóliót ad le, amely legalább egy tájékoztató szöveget, egy kritikát vagy elemzést és egy podcastrészletet tartalmaz. A munkáknak érthetőnek és megfelelően dokumentáltkak kell lenniük, jelentős ténybeli hibák nélkül; fel kell tüntetni a forrásokat, továbbá szükség esetén átláthatóan jelezni kell az MI-eszközök használatát.			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok / Sustainable Development Goals)

	x	A fenntartható fejlődés általános ikonja						
								
								Nem alkalmazható

Kitöltés időpontja:

15.04.2026

Előadás felelőse:

dr. Csákány Csilla egyetemi adjunktus

Szeminárium felelőse:

dr. Csákány Csilla egyetemi adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

20.04.2026

Intézetigazgató:

dr. Péter István egyetemi adjunktus